

Christian DELORME

Priester en pionier van de antiracismebeweging

In 1983 trok de Franse priester Christian DELORME (63) met enkele tientallen Noord-Afrikaanse jongeren te voet door Frankrijk in een mars voor gelijkheid en tegen racisme. Het bleek de start van een heuse beweging. Het verhaal werd verfilmd door de Belgische regisseur Nabil BEN YADIR en loopt als *La Marche* momenteel in de bioscoop.

‘In tijden van crisis overheerst steeds weer de angst’

Erik DE SMET

Nadat in Parijs de negenjarige Toufik OUANNÈS werd vermoord en de adolescent Toumi DJAIDJA bij een politierazzia werd neergeschoten, beslisten jongeren uit de migrantenwijk Minguettes in Lyon een geweldloze mars naar Parijs aan te vatten. Achter deze Noord-Afrikaanse moslims stond een katholieke priester die in de wijk aan jeugdwerk deed. Begonnen met enkelen, kwamen de stappers in december 1983 met 100.000 aan in Parijs.

– In België werd het thema antiracisme pas omstreeks 1990 actueel. Hoe nieuw was het in 1983 in Frankrijk?

De oudste beweging tegen discriminatie bij ons was die voor eerherstel van Alfred Dreyfus tussen 1895 en 1899. Die Joods-Franse militair was valselijk van spionage voor Duitsland beschuldigd. Na de Tweede Wereldoorlog was er een tweede golf, vooral in linkse kringen. De Kerk was zich amper bewust van de kloof tussen blank en gekleurd. Voor de Franse Kerk was de strijd tegen racisme ondergeschikt aan het betonen van solidariteit met migranten. Ook ik ben een kind van die solidariteit en het contact met moslims ligt aan de basis van mijn roeping.

– Hoe werd u priester in de wijk Minguettes?

Heel Frankrijk kent me tegenwoordig als *le curé des Minguettes*, maar pastoor was ik daar nooit. De politie bestempelde me als zodanig en journalisten namen dat over. Ik was onderpastoor in een naburige wijk en door het jeugdwerk daar raakte ik in contact met jongeren uit Minguettes. Dat is een grauw complex van woontorens, opgetrokken tussen 1966 en 1973, waar Noord-Afrikaanse huurders snel in de meerderheid waren. De problemen in Minguettes waren van sociale aard, niet etnisch of religieus. In de jaren 1980 werd de wijk zowat het symbool van de grootstedelijke verloedering in Frankrijk, van rellen en razzia's ook, terwijl het in de Parijse rand erger was gesteld.

– Waarom wilde u net daar priester zijn?

Sinds mijn jeugd – ik groeide op in Lyon – sta ik dicht bij ingeweke Algerijnse gezinnen. Ik ben lid van de priestervereniging Prado, een spirituele familie die bij armen wil wonen en werken. Wij

Christian Delorme, priester in Lyon, beschouwt Martin Luther King als zijn spirituele vader. © Herman Ricour

zijn priesters van het bisdom Lyon en worden benoemd in volkswijken. Tegenwoordig werk ik als pastoor in twee andere wijken in Lyon, met een dubbele opdracht: de parochie en de dialoog tussen christenen en moslims. Principieel gaat het me om vriendschap in een religieus kader, maar

„We raken niet los van onze koloniale mentaliteit”

het blijft niet daartoe beperkt. Je moet ook als mensen van vlees en bloed willen samenleven. Toen ik in 1982 de jongeren ontmoette met wie we de mars zouden ondernemen, zagen die me niet als priester, maar gewoon als Christian.

– Stappen voor gerechtigheid, Mahatma Gandhi en Martin Luther King deden het u voor. Vooral Martin Luther King is mijn spirituele vader. In maart 1966 – ik was zestien – ontmoette ik hem. De strijd voor burgerrechten van de zwarte bevolking in

de Verenigde Staten rijm ik met de emancipatie van de Noord-Afrikanen in West-Europa. Met de jongeren van Minguettes bekeken we films over Martin Luther King en Gandhi. Toen werd het idee van een mars door Frankrijk geboren.

– Veranderde er veel sinds 1983?

Met de mars stapten we dwars door het land met de boodschap dat we geen andere toekomst hebben dan samen te leven. Dertig jaar geleden was de relatie met migrantengezinnen makkelijker dan nu. De eerste generatie migranten had in Algerije de witte paters en zusters gekend, voor wie ze veel respect had. Vandaag waar schuwen militante moslims de jongeren voor een priester zoals ik.

– In het boek dat u over de mars schreef, heeft u het over de ontgoocheling nadien.

Toen we in Parijs aankwamen, werden we ontvangen door president François Mitterand en kregen we wat we vroegen: verblijfsvergunningen van lange duur voor migranten. Van onze koloniale mentaliteit raakten we echter niet los. Het wan-

trouwen tegenover zwarte en islamitische burgers is nog steeds groot. Er zijn minder gemengde huwelijken dan dertig jaar geleden, maar toch wisten vele migranten zich te emanciperen. Vandaag zijn er bijvoorbeeld duizenden ingenieurs en artsen met een migratieachtergrond, maar van hen hoor je zelden wat.

– Bent u hoopvol?

Extreem rechts staat sterk en de Kerk plooit zich terug op zichzelf. In Frankrijk reageren we momenteel hysterisch op enkele duizenden Roma. In tijden van crisis overheerst steeds weer de angst. Onze samenleving wordt daarentegen elke dag ook gemengder. Jamel Debbouze, die in *La Marche* een drugsverslaafde stapper speelt, is Frankrijks populairste acteur. Toch hoop dus.

– Wat vindt u van uzelf in de film?

Een historisch verslag is *La Marche* niet, maar de geest van de mars wordt goed weergegeven. De Belgische acteur Olivier Gourmet zet geen kopie van me neer, maar ik herken mij volledig in hem.